

Slovo k povzbuzení na neděli 27. října 2024, na 30. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Jer 31,7-9; Ž 126; Žid 5,1-6; Mk 10,46-52

Milé sestry, milí bratři,

v **prvním** dnešním čtení máme před sebou **Jeremiášovo proroctví** někdy ze začátku babylónského vyhnanství. Poprvé zaznívá daleko od domova, daleko od chrámu, v zemi cizozemců, v době z nejtěžších. Je to **zaslíbení návratu** pro všechny vyhnance.

V blízkém, historickém smyslu jde tedy nejprve o zaslíbení **návratu Židů** z vyhnanství **zpět do Izraele**. Ten se uskutečnil o několik desetiletí později, po roce 538 na základě Ediktu navrátilců perského krále Kýra, podmanitele Babylónie.

Ve smyslu alegorickém (a před-obrazném) je můžeme číst jako **zaslíbení návratu k Bohu** **skrže** očekávaného **Mesiáše**. Tak četli proroctví Židé v pozdějších dobách, a proto měli v Pánu Ježíšovu rozpoznat toho, skrže něhož a v němž se to uskutečňuje.

V tomto christologickém smyslu je Jeremiášovo zaslíbení **aktuální stále**. Zní jako **zaslíbení návratu k Bohu skrže vnitřní uzdravení**, skrže dar **víry v Krista**, skrže naději a lásku, je zaslíbením návratu lidského srdce k pramenům spásy. Což je návrat, který se má – jedinečně skrže Krista – uskutečňovat stále. Návrat, který Bůh stále s láskou nabízí **všem lidem** ze všech končin země. Zvláště různě nemocným, kulhavým a všemožně klopýtajícím. Stejně tak radostným a úspěšným. Ženám v očekávání a matkám-nedělkám, jakož i všem ostatním.

Následný **žalm** vyzpívává úžas nad tím. Jeremiášovo zaslíbení zní sice **jako krásný sen**, ale přitom jen **snem není**. Může se stát skutečností **pro každého**, kdo po jejím uskutečnění zatouží a otevře se jí. **Návrat k Bohu** – ať už je jakýkoli a odkudkoli – přináší **radost**. «Vycházejí s pláčem, přijdou však s jásotem».

Evangelijní úryvek před námi rozevívá jedno z řady novozákonních svědectví, jak se vše skrže **Krista** opravdu **uskutečnilo**, jak uzdravoval nemocné a vracel zrak slepým, stejně jako dával dar víry. Je **vzorem**, jak se vše má uskutečňovat nějak i dnes.

Zázrak **uzdravení slepého Bartimaia** u cesty vedoucí z Jericha je jedním z nejdůležitějších v Markově evangeliu. **Zaprvé** jde o **záračné navrácení zraku**, prvního a nejdůležitějšího ze všech tělesných smyslů. Uzdravení ze slepoty v sobě jakoby zahrnuje uzdravení i všeho ostatního tělesného. A **zadruhé** je zázrak **obrazem**, jakýmsi **prototypem** dání zraku **duši**, otevření její schopnosti **nově vidět**, vidět i **očima víry**, a to nejen **Boha**, ale i lidi a svět, vidět za zdáním to, co je za zrakem. Je podobně jako u těla obrazem **celkového** uzdravení nitra člověka, všech jeho smyslů **pro vnímání** Boha, lidí i světa. Je zázrakem, který se má nějak dít i dnes.

Proto je užitečné číst, i **jak se vše stalo**. Co učinil **Kristus**, Boží Syn, a co **Bartimaios**, co má udělat člověk. Nejprve vůbec zavnímat svou **slepotu**, sednout si u cesty a **čekat, volat** k Ježíšovi. Když člověk v srdci vytuší, že Kristus „jde kolem“, že s ním začíná **komunikovat**, měl by se zvednout a za Kristem se **rozeběhnout**. I **slepě**, i třeba **navzdory** odmítání, okřikování či posměchu okolí. K víře patří rozhodnutí člověka „**do toho jít**“, patří k ní pohyb, změna, kráčení po vodě, určitá **«vášnivá volba nejistého»**, jak by řekl Sören Kierkegaard.

«(Bartimaios) ihned začal vidět a šel tou cestou za ním». Je-li dána víra, začne-li člověk vidět očima víry Boha, lidi a svět, měl by za Bohem **jít i dál**, neměl by zůstat na místě. Víra je **vztahem s Bohem**, který **uvěřením** začíná, stále se vírou obnovuje a **proniká celý život**, určuje celou cestu životem. Víra jako vztah je následováním Krista, **kráčením s Kristem**.

Že uzdravený slepý žebrák má **své jméno a svůj původ**, své rodinné zázemí ve světě – že je «Timaův syn Bartimaios» – a sedí na **jasně lokalizovaném místě** u cesty z Jericha, i to je výmluvné. Dar víry nikdy není pouze abstraktní či virtuální veličinou. Je osobní událostí, **konkrétní skutečností konkrétního člověka**, jeho životním vztahem. O víře nelze jen

teoretizovat, **víra je** – v tomto smyslu – **živa jen vírou**. Ne nepodobně tomu, jako každý vztah je živ jen vztahem. «Jdi, tvá víra tě zachránila» slyší Bartimaios.

To vše má být **povzbuzením k víře**. Povzbuzením k touze po jejím daru, k ochotě činit **krok víry stále znovu**, dávat se do pohybu, činit jej vášnivě i navzdory všem pochybnostem a temnotám, s otevřeným srdcem pro vnímání Boha, pro čerpání síly ze vztahu s ním. Můžeme vše číst jako povzbuzení kráčet **životem v přátelství s Pánem Ježíšem**, v jeho následování. Jako povzbuzení **konat dobro**, jako otevřenost nechat se Kristem k **dobru měnit**, k čemuž by nás víra měla vést.

V tomto ohledu zaznívá v dnešním evangeliu ještě jeden důležitý moment. Propojuje je **jak** s evangeliem minulé neděle («vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil»), **tak** i s dnešním **čtením druhým** z Listu Židům rozvíjejícím téma Kristova soucitného **velekněžství**. Jde o Kristovu otázku: «Co chceš, abych pro tebe učinil?». Je v ní patrně skryto mnohem **víc** než jen výzva, aby Bartimaios si sám formuloval svou potřebu a touhu vidět, potřebu uzdravení ze slepoty. Ježíšova otázka **se podobá otázce služebníka**, který se ptá svého pána, co mu ještě přikazuje. **Ježíš** se ptá slepého **žebračka**, chce učinit dobro, jež **chce** on, čemu on je **otevřen**.

I tak nějak **Kristus** jedná s námi lidmi pořád, ptá se a nabízí. Pán Ježíš, který se stal i naším služebníkem, i kolem nás prochází, když podobní žebračkovi na něj čekáme. Nenutí nás, nevnučuje se nám, pokorně se ptá, **co potřebujeme**, co dobrého má pro nás učinit. Jak nám může navrátit **zrak**.

Kristus-Služebník se nám stal **podobným ve všem kromě hříchu**. Proto s námi **má soucit** a je naplněním veškerého starozákonního kněžství, rozjímá dál **List Židům**. «Je schopen cítit s chybujícími a bloudícími», lépe než všichni áronští velekněží dohromady.

Celé dnešní Boží slovo mluví vlastně **o Božím soucitu s námi**, s našimi vyhnanstvími a naší slepotou. Měli bychom je slyšet ovšem také jako **pozvání k soucitu**, k němuž má nás náš vztah s Kristem také vést. **Schopnost soucitu** se má stát jedním z nejdůležitějších **projevů** proměny našeho nitra darem víry a přátelství s Kristem. **Soucit** má být jedním z průvodních jevů **otevření očí** (a i všech ostatních smyslů) **duše**, onoho „**vidění dál**“ **vírou**, ovocem vnitřního uzdravení, vyjití ze sebe.

Schopnost **soucíť** (řecky *metriopathein* či *synpathein*) druhým **dlužíme**, neboť my – narozdíl od Ježíše, podobni starozákonním kněžím – stále **chybujeme a bloudíme**, soucit Boha i lidí potřebujeme a hledáme. Tak ho musíme i dávat.

Bezcitnost může být znamením, že jsme se s Bohem vlastně vůbec nepotkali, že jsme stále slepí, anebo že jsme daru zraku špatně použili. **Soucitnost** je naopak jedním z důležitých znamení **autenticity** našeho křesťanství.

O **dar** schopnosti soucitu je třeba Krista **prosit**, o soucit se je třeba s jeho pomocí aktivně **snažit**, soucit (**schopnost empatie a sympatie**) je třeba chránit a rozvíjet. **Soucitem**.

Milé sestry, milí bratři, **soucit** by tak měl být jedním z prvních ovocí křesťanské víry, Božím zázrakem v našem nitru. Soucit je součástí **vyvedení z vyhnanství**, z uvěznění se v sobě vůči Bohu i bratřím a sestrám. Je **proměnou** sebestředného malomyslného pláče **v radost z možnosti sdílet život** s Bohem a s druhými lidmi. Soucit by měl jít ruku v ruce s probuzením **lásky**. Je emocí plynoucí z **vidění Boha-Lásky**.

Soucit jde i ruku v ruce s vírou. Dává totiž hlubší poznání všeho, vnímá osobu i život, dává odušit, co je **radostí i bolestí** lidí, jakož i světa kolem, vnímá i úpění přírody. Soucit pomáhá do-rozlišit, co je **dobré** a co **zlé**. Soucit je **sympatií na základě empatie**; vůči Bohu, Kristu, lidem i celému světu. K soucitu jsme zváni i povoláni. «Mistře, ať vidím» zkusme poprosit.